

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

BESTUURSVERSLAG 2017

Dit bestuursverslag dient samen gelezen te worden met het financieel verslag 2017.

De Nederlandse Ornithologische Unie stelt zich ten doel om onderzoek aan wilde vogels in Nederland te stimuleren. Dat doet zij door een netwerk te vormen tussen professionele onderzoekers en de vele mensen die in hun vrije tijd vogels onderzoeken. Door deze netwerkfunctie vindt uitwisseling van ideeën plaats en worden ook jonge beginnende onderzoekers gemotiveerd om gedegen onderzoek te gaan doen.

De uitwisseling van kennis vindt primair plaats tijdens landelijke lezingendagen en door het uitgeven van twee tijdschriften. Het tijdschrift *Limosa* is Nederlandstalig en populair-wetenschappelijk, met bijdragen die voornamelijk betrekking hebben op ecologie, gedrag, avifaunistiek en aantalsontwikkeling van in Nederland levende vogels. Het tijdschrift *Ardea* is een Engelstalig wetenschappelijk ornithologisch tijdschrift dat onderscheidend wil zijn door nadruk op langere termijnstudies aan wilde vogelpopulaties en hun leefgebied, duidelijke presentatie van de data en goede leesbaarheid. Het tijdschrift richt zich op de wetenschappelijke gemeenschap, maar streeft naar goede leesbaarheid voor de niet-specialist. Op lezingsdagen en congressen willen we in toenemende mate een betrokkenheid van de leden, in de vorm van presentaties en workshops, waardoor discussie wordt gestimuleerd en de kwaliteit van onderzoek verbetert.

In 2017 heeft het bestuur deze activiteiten met succes vormgegeven, hoewel het nog een uitdaging blijft om jonge en beginnende onderzoekers aan de vereniging te binden en ze te stimuleren om vogelonderzoek te doen. Hierin ligt de belangrijkste uitdaging voor het bestuur in de komende jaren.

Leden en abonnees

De NOU had eind 2017 618 leden (tegen 619 eind 2016 en 599 eind 2015). Voor het eerst sinds 2013 is het aantal leden niet verder gegroeid.

Bestuur

Eind 2017 was het bestuur als volgt samengesteld:

Christiaan Both (voorzitter)	2014
Henk van der Jeugd (secretaris)	2014
Leen Heemskerk (penningmeester)	2017
Martijn Perk (ledenadministrateur)	2015
Ruben Fijn	2014
Robert Kwak	2014
Camilla Dreef	2015
Bruno Ens	2015
Eva Kok	2015
Thomas Laméris	2015

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Henk van der Jeugd en Robert Kwak zullen in 2018 aftreden als bestuurslid. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 10 maart 2018 zullen Thomas Laméris voorgedragen worden als secretaris, Kees Schreven als nieuw bestuurslid (werkzaam als promovendus bij het NIOO en actief als ringer), en Jip Louwe Kooijmans (werkzaam als stadsvogel-ecoloog bij Vogelbescherming Nederland). Met deze voorgestelde wijzigingen in het bestuur van de NOU, voldoen we aan ons eigen streven om bestuursleden te hebben vanuit de tenminste de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederlands Instituut voor Ecologie / Vogeltrekstation, Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland.

Statutair dient er een tweede secretaris aangewezen te worden. Deze functie zal worden vervuld door Martijn Perk. Over de invulling van de deze bestuursrol hoeft statutair niet door de leden gestemd te worden.

Maarten Loonen adviseert het bestuur bij de verdere professionalisering van de website en hij onderhoudt samen met Martijn Perk en Henk van der Jeugd de website. Namens de AKN is Frank de Miranda agendalid van het bestuur.

Financiën

Leen Heemskerk heeft tijdens de ALV van 2017 het penningmeesterschap van Ekko Smith overgenomen. De werkzaamheden zijn goed overgedragen. Leen heeft in 2017 veel werk gemaakt van de verdere professionalisering van de financiële administratie van de NOU, ondermeer door de invoer van een nieuw boekhoudpakket. In het Rapport inzake de jaarrekening 2017 wordt dit verder toegelicht.

De jaarrekening 2017 werd op 13 februari 2018 gecontroleerd door de kascommissie bestaande uit Theo Boudewijn en Henrik de Nie en door hen akkoord bevonden. Tijdens de ledenvergadering van 10 maart 2018 wordt de jaarrekening 2018 voorgelegd aan de leden. In diezelfde vergadering zal Hendrik de Nie aftreden als lid van de kascommissie, en dient er een nieuw lid gekozen te worden. Er heeft zich nog geen nieuwe kandidaat gemeld. Aanmeldingen graag naar secretaris-nou@tele2.nl

De financiële positie van de NOU is goed. Het aantal leden is in 2017, voor het eerst niet verder gestegen maar handhaafde zich net boven de 600. Er is iets ingeteerd op de reserve omdat we bewust meer zijn gaan investeren in activiteiten zoals het NOU congres en de lezingendag. Het bestuur vindt deze investeringen belangrijk. Ook zal de verbouwing van de NOU website enige extra kosten met zich mee gaan brengen.

De contributie is in 2017 niet verhoogd. In 2018 zal de contributie wel iets hoger worden. De abonnementsgelden voor Ardea en Limosa zijn met ingang van 2017 ook iets verhoogd.

Administratie & website (www.nou.nu)

Steeds meer abonnementsgelden en contributies worden inmiddels via automatische incasso's geïnd, maar een aanzienlijk aantal leden maakt nog altijd niet van deze mogelijkheid gebruik en daarom moeten er grote aantallen individuele facturen worden verstuurd. In 2017 is het versturen van deze facturen iets vertraagd, maar in 2018 zal dit weer op tijd plaatsvinden. Het

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

grote aantal facturen leidt helaas nog altijd tot betalingsachterstanden en herinneringen. Bijna 40% van de leden die per factuur betaalt reageert niet op de factuur. Dat is zorgelijk. De discipline zal moeten toenemen. Vanaf 2018 zal daarom een stringenter beleid worden gevoerd tegen wanbetalers, en worden deze na uitblijven van de betaling na herinnering uitgeschreven als lid van de NOU.

De geplande vernieuwing van de website en het onderbrengen in een zogenaamd 'content management systeem' is helaas opnieuw uitgebleven. Besloten is de nieuwbouw in eigen beheer uit te voeren en niet door een externe partij te laten doen. In 2018 moeten deze werkzaamheden worden afgerond en zal er eindelijk een nieuwe website zijn. Dat neemt niet weg dat de huidige website nog altijd goed functioneert en actuele informatie op de voorpagina altijd te vinden is.

Themadagen en NOU congres

Na het succes van 2015 en 2016 is er in 2017 voor de derde keer op rij een meerdaags congres georganiseerd. Na twee geslaagde edities van het NOU congres in De Biotoop in Haren vond het dit jaar plaats op een nieuwe, centraler gelegen, locatie. In het weekend van de tuinvogeltelling verzamelden ruim honderd vogelonderzoekers zich in De Hoeve van Nunspeet van 27 t/m 29 januari. Vijf minuten lopen van het station van Nunspeet en omringd door het bos.

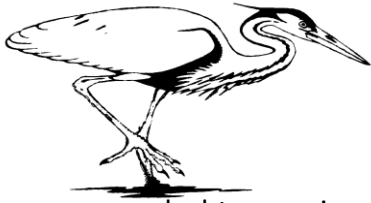
Op vrijdagavond heette voorzitter Christiaan Both iedereen welkom, waarna Judy Shamoun-Baranes van start ging met de eerste lezing van het congres, getiteld ik zie, ik zie wat jij niet ziet. Als onderzoeker zit je veel tijd achter een computer te werken. In haar verhaal liet ze het belang van ogen in het veld zien, ondanks hi-tech technologie. Haar studenten kan ze helaas niet binnen halen met prachtig veldwerk in Afrika, maar haar studenten bezoeken vuilnisbelten en industrieterreinen voor het meeuwenonderzoek.

Na bijpraten met wat glazen speciaalbier trok iedereen zich terug in zijn/haar hotelkamer of een alternatieve goedkope overnachtingsmogelijkheid.

Om 7 uur 's ochtends werd er geringd met Henk van der Jeugd en Raymond Klaassen in het omliggende bos. Onder de roze lucht van de opkomende zon werden de stippen op de vleugels van een jonge roodborst geteld. Het programma op zaterdag zat weer vol met interessante verhalen van amateur en professionele onderzoekers. Hoe kan je citizen science gebruiken om kuikenoverleving van wilde eenden te bepalen? Waarom broeden zo veel bonte vliegenvangers niet in hun eerste jaar? Waarom zijn dierecologische secties van belang? De uitdaging van het vangen, zenderen en data verzamelen van zwarte spechten. Meer over het usutuvirus bij vogels. En onderzoek naar mezen in nestkasten in Maastricht.

Tijdens de algemene ledenvergadering namen we na vele jaren afscheid van penningmeester Ekko Smith. Ekko was naast penningmeester, een belangrijke motor achter het bestuur. Geen makkelijke plek om op te vullen, maar Leen Heemskerk is een zeer geschikte kandidaat. Goed met cijfers en hart voor de zwarte sterns waar hij zich voor inzet.

Ook de workshops waren weer onderdeel van het programma. Ideeën voor citizen science projecten werden doorgerekend, er werden eerste stappen gezet in programmeren in R, en er

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

was aandacht voor nieuwe vogel apps en het opnemen en analyseren van vogelgeluiden. Dit jaar geen zeevogels ontleden met Kees Camphuysen, maar een net zo gewild alternatief, dieet onderzoek bij watervogels.

Een tweede poging tot Ontmoet de Expert bleek een groot succes. In een halve minuut introduceerden de experts zichzelf om vervolgens plaats te nemen in de zaal. Hun korte verhaal en meegebrachte powerpoint leidde tot mooie gesprekken tussen amateur en professionele onderzoekers en andere geïnteresseerden. Zo trok Ruud Kampf veel jeugd naar zich toe die ook wel een vogelreis door China willen maken, terwijl Piet van den Hout gepassioneerd sprak over predatie bij wadvogels.

Het avondverhaal werd ingevuld door Arjan Dwarshuis. Tijdens zijn Biggest Year verbrak hij het wereldrecord vogelsoorten kijken. Een jaar lang vogels kijken resulteerde in een reeks spannende verhalen en prachtige vogels. Voldoende stof om na te praten bij de borrel met muziek van De Mannelijkes met Christian Kampichler op saxofoon. Het congres werd afgesloten met een lezing van Kees van Oers over persoonlijkheden bij koolmezen. Waarna er werd geluncht, de spullen gepakt en iedereen naar huis ging. Behalve een deel dat onder begeleiding van Willem van Manen en Jan van Diermen een wandeling maakte over de Noorderheide. Foto's en alle presentaties zijn te vinden op: http://www.nou.nu/nou_pages_edit.php?nr=50

Tijdens de Landelijke Dag in de Reehorst in Ede op 2 december werd een themadag georganiseerd rond het thema 'Jong geleerd, oud gedaan', over hoe ervaringen tijdens de prille jeugd het gedrag van vogels in hun verdere leven kan bepalen. Er waren zeven lezingen van Nederlandse en buitenlandse sprekers over het ontstaan van foerageertradities, het leren van trekbewegingen van soortgenoten en familieleden, hoe ervaring en aanleg samen bepalen wanneer vogels gaan broeden en hoe de complexe zang van vogels wordt aangeleerd, en hoe vervolgens de voorkeuren voor bepaalde zangactiviteiten ook worden geleerd. De lezingen trokken opnieuw volle zalen en de combinatie met de landelijke Dag wordt elk jaar beter.

In 2018 wordt er geen meerdaags congres georganiseerd, maar is er een speciale themadag op 10 maart in Culemborg, met diner en avondprogramma. In 2019 is er weer een driedaagscongres: noteer alvast de datum 8-10 maart.

Relatie met CSNA

Gezamenlijk met de Dutch Birding Association (DBA) heeft de NOU twee commissies. De Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) stelt zich tot doel het verzamelen, beoordelen en archiveren van gevallen van zeldzame vogelsoorten en vogelondersoorten in Nederland. De CDNA functioneert uitstekend en de samenwerking met de NOU is goed (maar niet heel intensief). De Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) adviseert over systematiek en naamgeving van in Nederland voorkomende vogelsoorten.

In 2017 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het NOU bestuur en de voorzitter van de CSNA George Sangster. George houdt zich professioneel bezig met de systematiek van de avifauna en volgt de ontwikkelingen hierin nauwgezet. Inmiddels is het zogenaamde fylogenetisch soortconcept breed geaccepteerd en er is sprake van een 'eenwording' tussen de aanhangers van

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

het biologisch en het fylogenetisch soortconcept. Er zijn momenteel diverse systematiek commissies in Europa, waarvan de CSNA er één is. Deze zouden eigenlijk moeten samenwerken maar dat lukt nog maar slecht. In feite is een aparte CSNA onnodig en zou de taxonomische status van vogelsoorten beter door een centrale Europese commissie kunnen worden vastgesteld. De NOU sluit zich aan bij deze visie en heeft haar steun aan dit streven uitgesproken richting CSNA. De grootse veranderingen in de systematiek die de opkomst van nieuwe snelle DNA sequentie technieken teweeg heeft gebracht lijken we nu achter de rug te hebben en de tijd is daarom rijp voor verdere eenwording en een uniforme lijst voor een groot werkgebied.

Er is een groot rapport geschreven over alle taxonomische wijzigingen t.o.v. de lijst van Voous dat binnen afzienbare tijd zal worden gepubliceerd.

De NOU vindt het belangrijk dat amateur-ornithologen meegenomen worden in de taxonomische discussies, met heldere uitleg over de gemaakte keuzes. Nu is het voor veel mensen vaak frustrerend de snelle wijzigingen te volgen. De NOU heeft de wens uitgesproken dat de CSNA met een publicatie voor Limosa komt waar aan de hand van voorbeelden en een theoretische onderbouwing wordt toegelicht hoe de huidige vogelsystematiek in elkaar zit en tot stand is gekomen.

Promotionele activiteiten

De NOU was aanwezig met een stand op het NOU congres en de themadag (voor- en najaar, deze laatste tijdens de Landelijke Dag van Sovon).

De NOU geeft een facebook site en een twitter account. De facebook wordt beheerd door Camilla Dreef, twitter wordt verzorgd door Thomas Lameris.

Op dit moment heeft de NOU pagina op Facebook 1057 volgers en dit neemt nog steeds toe. In 2017 heeft Facebook een belangrijke rol gekregen bij het verspreiden van informatie. De activiteit op Facebook piekt duidelijk rondom de activiteiten (Landelijke dag en themadag of congres). Tussentijds worden er berichten geplaatst wanneer er een nieuwe ARDEA of Limosa is. Verder is het nog vrij stil. Het bestuur zou graag meer input van onderzoekers op de NOU Facebook zien, maar dit vereist actieve werving. Ook zou het bestuur willen weten wat NOU-leden graag op Facebook lezen en hoe we dat kunnen realiseren?

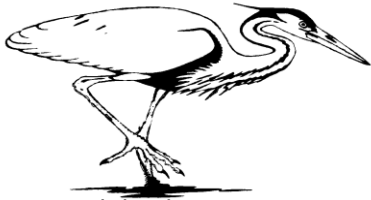
NOU-bibliotheek

Er zijn geen veranderingen wat betreft de tijdschriftenbibliotheek die bij Sovon is ondergebracht en de boekenbibliotheek die bij de RUG is te vinden. Informatie over de bibliotheek is te vinden op de NOU website.

Tijdschriften

Ardea

In 2017 (jaargang 105) verschenen van Ardea de nummers 1 en 2. Er is een themanummer over aalscholvers in de maak dat in 2018 zal uitkomen in samenwerking met de Cormorant Research Group. Een speciale themaredactie buigt zich nu over de binnengekomen stukken. Het streven is

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

jaarlijks drie nummers van *Ardea* uit te brengen, maar afhankelijk van het aanbod gaat dit in sommige jaren wel en in andere jaren niet lukken.

De digitale verspreiding via BioOne (online platform waar artikelen door derden kunnen worden “gekocht”) en de inkomsten hieruit zijn in 2017 helaas niet verder gestegen.

In 2018 komt er een *digital-only* abonnement voor *Ardea*. Als NOU vinden we het belangrijk minder onnodig papier te produceren.

Limosa

In 2017 verschenen van jaargang 89 (2016) nummers 3 en 4 en verschenen van jaargang 90 (2017) de nummers 1 en 2. Nummer 3 verschijnt in maart 2018 en nummer 4 iets later dit jaar.

De late verschijningsdatum van *Limosa* is een terugkerende zorg van het NOU bestuur. Redactiewerk vindt volledig in vrije tijd plaats en dat maakt het vasthouden aan een strakke planning van verschijningsdata niet eenvoudig.

De digitalisatie van oude nummers van *Limosa* is vrijwel afgerond. Verschillende mensen hebben aangegeven dat er tekortkomingen zitten in de scans van oude *Limosa*'s. Dit zal worden uitgezocht en er zal worden gekeken of het kan worden hersteld.

In 2018 zal, net als voor *Ardea*, worden onderzocht of er een *digital-only* abonnement voor *Limosa* kan komen. Dit kan papier en geld besparen. Hierover zal overleg worden gevoerd met Sovon.

Huib Kluijver Fonds

Het Huib Kluijver Fonds, opgericht 19 november 1981 ter nagedachtenis aan Huib Kluijver (1902-1977), een van de roergangers van de Nederlandse Ornithologische Vereniging en de latere NOU, heeft als statutaire doelstelling “het bevorderen van de ornithologie in de ruimste zin des woords”.

Bij het Huib Kluyverfonds zijn in 2017 vier aanvragen binnengekomen. Eén hiervan was dezelfde als die bij de Stichting Vogeltrekstation is binnen gekomen en is ook door het HKF afgewezen. Eén aanvraag is gehonoreerd en bedroeg een bijdrage aan de reiskosten voor vogelonderzoek in Australië. De twee resterende aanvragen zijn afgewezen. Eén bedroeg een financiële bijdrage aan apparatuur en de ander een bijdrage aan de financiën voor onderzoek in het gebied van een terrein beherende organisatie.

Informatie over subsidiemogelijkheden kan worden ingewonnen bij de secretaris/penningmeester: bobloos@hetnet.nl Hij kan u ook informeren over de mogelijkheden om het Huib Kluijver Fonds financieel te ondersteunen door middel van een (fiscaal vriendelijke) schenking, waarmee u bijdraagt aan de studie en bescherming van de (inter)nationale vogelwereld.

Stichting Vogeltrekstation

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Op 31 januari 1931 is de Stichting Vogeltrekstation opgericht. Het doel van de stichting is het bevorderen van het ornithologisch onderzoek in het algemeen en dat van de vogeltrek in het bijzonder. In 2015 is door het Vogeltrekstation geïnformeerd naar de mogelijkheden om een bijdrage te krijgen voor het maken van de nieuwe ringatlas. Uiteindelijk is dit verzoek ingetrokken.

Bij de Stichting Vogeltrekstation is in 2017 één aanvraag binnen gekomen voor een financiële bijdrage aan een boek. Deze is afgewezen.

Het bestuur van de stichting Vogeltrekstation is als volgt samengesteld: Arie van Noordwijk (voorzitter), Theo Boudewijn (secretaris), Ruben Fijn (penningmeester), Rinse Wassenaar en Koos van Ee.

Informatie over subsidiemogelijkheden kan worden ingewonnen bij de penningmeester: r.c.fijn@buwa.nl. Hij kan u ook informeren over de mogelijkheden om de Stichting Vogeltrekstation financieel te ondersteunen door middel van een (fiscaal vriendelijke) schenking, waarmee u bijdraagt aan de studie en bescherming van de (inter)nationale vogelwereld.

Secties van de NOU (NZG, NSWG, AKN)

Nederlandse Zeevogelgroep NZG

De Nederlandse Zeevogelgroep NZG is in 2017 bij elkaar geweest, en er is besloten dat er geen papieren versie van het blad *Sula* meer komt. Ook is besloten dat de NZG wel blijft bestaan. De zittende bestuursleden willen echter op één na allemaal stoppen, en er wordt gezocht naar nieuwe bestuursleden. Voorlopig blijft de NZG bestaan als emailgroep, tot duidelijk is hoe de groep verder gaat.

Avifaunistische Kring Nederland (AKN)

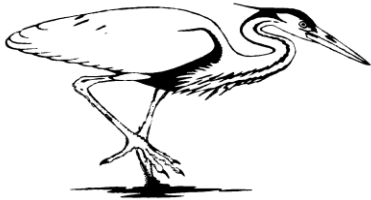
1) Lustrum

Op 4 november 2017 bestaat de AKN 5 jaar en viert derhalve zijn eerste lustrum. Een positieve terugblik is op zijn plaats, vooral omdat we er aantoonbaar in geslaagd zijn niches te vinden waarin de AKN als nieuw avifaunistisch platform in Nederland bestaansrecht heeft. Voorlopig zijn dat twee niches: de Werkgroep Ornithologisch Erfgoed (zie punten 8 en 9) en het project Georgië (zie punt 10). In beide niches is krachtenbundeling door samenwerking met derden een cruciaal uitgangspunt. Een neveneffect van krachtenbundeling is dat daarmee de enige weg wordt bewandeld voor succesvolle fondsenwerving. Afgeleide activiteiten zijn excursies en de jaarlijkse ALV.

Bij afsluiting van de eerste vijf jaar van de AKN, is een korte vooruitblik op zijn plaats. Wij noemen twee zaken: verdergaande website ontwikkeling en focus op ons netwerk van contacten in de samenwerking met verschillende organisaties en personen.

2) Bestuursamenstelling 2017

Voorzitter: Drs. J. F. (Frank) de Miranda

Secretaris:

Dr. C. M. (Martin) Lok

Penningmeester:

C. J. G. (Kees) Scharringa

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

3) **Ledental en netwerk**

Op 18-12-2017 stonden er 37 leden ingeschreven.

4) **Ledenadministratie**

Aanmeldingen, adreswijzigingen en opzeggingen bij voorkeur per email sturen naar AKNNOU@hotmail.com of anders per brief naar de secretaris: C.M. Lok, Vliegenvangerlaan 12, 2566RN, Den Haag.

5) **Contributie**

De contributie voor 2017 was 17 Euro per jaar en wordt voor 2018 niet verhoogd.

6) **Missie**

Zie Jaarverslag 2016

7) **Huishoudelijk Reglement**

Na vijf jaar was het zinvol om het Huishoudelijk Reglement op kleine onderdelen aan te passen aan de huidige praktijk. Het NOU-bestuur is hierover geïnformeerd. De actuele versie is voor leden en netwerkrelaties beschikbaar.

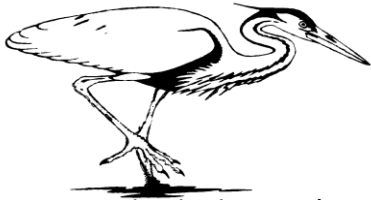
8) **De Werkgroep Ornithologisch Erfgoed (WOE)**

Voor een algemene toelichting zie jaarverslag 2016.

Specifieke zaken in 2017 zijn de volgende:

- a. De werkgroep heeft op 14 juni een geslaagd werkbezoek gebracht aan het Natuurhistorisch Museum Rotterdam voor informatieuitwisseling en het leggen van contacten (Kees Moeliker e.a.);
- b. Henriëtte Huijgens heeft mede namens de WOE haar werkzaamheden van een dag per week bij het Nederlands Fotomuseum voortgezet;
- c. Karien Lahaise (Naturalis) en Henriëtte Huijgens hebben op grond van hun professionele archiveringservaring samen een nuttige aanvulling geschreven bij het basisdocument over onze werkwijze. Die aanvulling betreft criteria archiefselectie en beeldselectie;
- d. In 2017 maakt de werkgroep een begin met 'vergadering op locatie', dit jaar bij Huub Oome thuis en een focus op regionaal archiefmateriaal in Zuid-Nederland. Regionalisering wordt een belangrijk aandachtspunt de komende jaren maar dit vereist ook beschikbare tijd van leden. In het kader van regionalisering zijn er inmiddels enkele contactpersonen voor

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

individuele regio's. Voor Zeeland: Anton van Haperen, Peter Meininger en Eric Martejn; voor Groningen: Egbert Boekema;

e. De omvangrijke activiteit van Ed Veling bij het op orde brengen van het NOU-archief in het Stadsarchief Amsterdam, nadert afronding;

f. Er is een start gemaakt om de archiefinformatie van de AKN op te nemen in het landelijke project ATHENA. Vooralsnog worden eerst gezamenlijk voorbeelden uitgewerkt om de gewenste aanpak scherp te krijgen;

g. De werkgroep bereidt een publicatie voor over de resultaten van de werkgroep en streeft ernaar dit te publiceren in Limosa medio 2018;

9) **Verbreiding van Ornithologisch Erfgoed naar onze (voormalige) Overzeese Gebiedsdelen (OEVOG)**

De intentie is beschreven in het jaarverslag 2016. Door het Prins Bernhard Cultuurfonds is op 11 oktober een subsidie (maximaal € 5.000) toegekend.

Dit jaar is een start gemaakt met het selectief digitaliseren van ruim 100 geluidscassettes en geluidsbanden van J.H. Becking met vogelgeluiden uit Indonesië. Zie voor een beschrijving van de activiteiten van Becking 'In de Ban van Vogels' (Voous 1995).

Na voltooiing van dit project zullen de geluidsbestanden met een beknopte beschrijving worden aangeboden aan Xeno-canto (www.xeno-canto.org). Hierdoor zijn ze voor alle geïnteresseerden beschikbaar.

Verder werd een grote collectie gebonden kopieën van brieven, manuscripten en artikelen in ontvangst genomen van J.H.J.M. Ribot. Deze collectie, die een belangrijke basis vormde voor de 'Field Guide to the Birds of Surinam' (Spaans, Ottema en Ribot 2016), zal worden aangeboden aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname.

10) **Project Georgië**

Voor achtergrondinformatie, zie het jaarverslag 2016. Het bestuur van de Stichting DuGOF is inmiddels uitgebreid conform dat verslag. En de ANBI-status voor DuGOF is gerealiseerd.

In juni is door NL-BIF, de Nederlandse tak van het Global Biodiversity Fund GBIF, een kleine € 25.000,- aan DuGOF toegekend. Hierdoor is er voor nu en in de toekomst een partnership met NL-BIF. Dit jaar zullen alle data van tien jaar roofvogels tellen door Batumi Raptor Count (BRC) overgezet worden in GBIF zodat ze breed toegankelijk worden voor onderzoekers. De data van 2017 worden meegenomen. BRC krijgt door de subsidie dit jaar de gelegenheid om de data te analyseren en de resultaten daarvan vast te leggen in Bird Conservation International. Dan zal kunnen blijken hoe krachtig het monitoring instrument is voor het betrouwbaar schatten van populatietrends.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Inmiddels zijn er, mede door toedoen van onze activiteiten en die van BRC, twee successen in Georgië. Ten eerste is de Chorokhi Delta nu officieel erkend als een Birdlife IBA (Important Bird & Biodiversity Area). Ten tweede heeft het Ministry of Environment alle jacht in het gebied verboden. Vanzelfsprekend zijn we hier blij mee. Bovendien zal de aandacht die nu uitgaat naar de Chorokhi Delta benut kunnen worden om publiekelijk het bewustzijn voor natuurbehoud te vergroten. Op initiatief van de AKN overwogen we nu een innovatief project te starten samen met Erik van Ommen. Hij is bereid en enthousiast om samen met andere schilders impressies van de Chorokhi Delta te maken en daarmee te exposeren. De gedachte is dat hij het artistieke materiaal samen met de AKN, BRC, het Ministerie in Georgië, de Universiteit in Tbilisi en SABUKO omzet in een boek dat de basis legt voor natuureducatie in Georgië.

Voor onze activiteiten blijft veel inspanning nodig om fondsen te werven. Wij willen daar ook het bedrijfsleven bij betrekken. De Georgische Ambassade in Den Haag is hier behulpzaam bij in de sfeer van contacten.

Tenslotte is vermeldenswaard dat Paul Rutten slagvaardig heeft geholpen om voor DuGOF een website op te zetten <http://www.dugof.nl>

11) Excursieprogramma

Aan de tweedaagse jubileum-excursie van AKN naar Noord-Groningen en de Lauwersmeer op 26 en 27 augustus namen 19 leden en introducés deel. De excursie langs de Groninger kust werd geleid door Prof. Egbert Boekema, voorzitter van de Vereniging Avifauna Groningen.

12) Algemene Leden Vergadering

Deze vond plaats op 4 november op het inmiddels vertrouwde adres Jan Verwey centrum te Noordwijk, met dank aan Jelle van Dijk voor de bemiddeling en de organisatie ter plaatse. Er waren 16 deelnemers en twee sprekers.

George Sangster: Waarom vogelsystematiek na 250 jaar nog steeds niet 'af' is.

George, die nu al 20 jaar actief is in de CSNA, geeft aan dat er sinds de CSNA-publicatie van ongeveer acht jaar geleden in ARDEA veel is veranderd. De veelheid aan verschillende 'concepten' is omgevormd tot een integrale benadering, aangeduid als integrated taxonomy. Dat heeft de toekomst. Steeds weer nieuwe informatie kan nog lange tijd zorgen voor aanpassingen en nieuwe informatie is ook nog geen garantie dat interpretatieverschillen direct de wereld uit zijn. George verwacht dat er vooral in de hogere taxa nog grote veranderingen komen. Maar ook de positie van ondersoorten verdient meer aandacht dan mogelijk is in een overzicht van een uur. Bernard bracht dit terecht naar voren in de discussie. Wellicht iets voor later. Intrigerend is de "haaievin"-curve, een prachtige beeldvorming van

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

splitten en (corrigerend) lumpen op de tijdas van de twintigste eeuw. De lezing van George maakte duidelijk dat communicatie over nieuwe ontwikkelingen in vogelsystematiek zinvol is op een regelmatige basis, zowel voor professionele onderzoekers als voor geïnteresseerde amateurs en natuurbeschermers. Wellicht kan de AKN daar een (bescheiden) rol in blijven spelen. Tenslotte zou niet alleen de DBA maar ook de AKN het toejuichen als de NL-lijst meer in overeenstemming wordt gebracht met de internationale lijsten.

Wouter Vansteelant: Patronen in de omvang en timing van roofvogeltrek langs de oostelijke Zwarte Zee - inzichten na 10 jaar Batumi Raptor Count.

Allereerst iets over de aanleiding. Wouter is mede-oprichter van de BRC en het 'wetenschappelijk geweten' over de monitoring van roofvogeltrek bij Batumi. Binnen BRC is een lang gekoesterde wens om de tot nu toe verkregen data te analyseren en aan de hand van de resultaten te beslissen hoe verder te gaan. Krachtenbundeling met de AKN in de stichting DuGOF heeft dit jaar geleid tot een 'partnership' relatie met NL-BIF en subsidie om analyse en publicatie mogelijk te maken. Inmiddels is de analyse vrijwel afgerond en de bevindingen komen naar voren in deze lezing.

Wouter geeft allereerst inzicht in het strakke, goed doordachte protocol. Een protocol met als uitgangspunt een zo volledig mogelijk overzicht en het doel om voor "priority species" een zo nauwkeurig mogelijk jaartotaal te bepalen: dagelijkse telling in afgebakende uren tussen 17 augustus en 17 oktober, met strikte regels hoe dubbeltelling voorkomen wordt. Interessant om te zien hoe dit protocol afwijkt van de aanpak sinds 1972 van de Zeevogel Werkgroep (ZWG). Wouter geeft aan dat van begin af aan gebruik is gemaakt van technieken om softwarematig de data te toetsen en zo nodig te bewerken om ze gereed te maken voor analyse. Interessant is de invloed van bijzondere weersomstandigheden en het traceren van lokale trekwegen. De conclusies moeten nog uitgeschreven worden maar zijn op hoofdlijn: (1) voortschrijdend inzicht in de wereldpopulatie van de 'priority species', (2) stijgende trend in aantal Zwarte Wouwen, (3) stabiele aantallen voor de andere soorten, (4) voortschrijdend inzicht in ecologische aspecten tijdens de trek.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Wageningen, 13 februari 2018

Christiaan Both (voorzitter)

Henk van der Jeugd (secretaris)

Leen Heemskerk (penningmeester)

Martijn Perk (ledenadministrateur)

Ruben Fijn

Robert Kwak

Camilla Dreef

Bruno Ens

Eva Kok

Thomas Laméris